

EUROOPA KOHTU OTSUS

7. mai 1985*

Maksusoodustused ajaleheväljaandjatele

Kohtuasjas 18/84,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: komisjoni õigustalituse ametnik Jacques Delmoly, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o komisjoni õigustalituse töötaja Georges Kremlis, Jean Monnet' hoone, Kirchberg,

hageja,

versus

Prantsuse Vabariik, esindaja kirjalikus menetluses: välisministeeriumi õigusosakonna asedirektor François Renouard ja kohtuistungil: välisministeeriumi õigusosakonna välisasjade sekretär Philippe Pouzoulet, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Prantsuse suursaatkond,

kostja,

mille esemeks on taotlus kinnituse saamiseks selle kohta, et sätestades selle, et ajaleheväljaandjad ei saa kasutada teatavaid maksusoodustusi seoses väljaannetega, mida nad trükkivad teistes liikmesriikides, ei ole Prantsusmaa täitnud oma kohustusi, mis tulenevad EMÜ asutamislepingu artiklist 30,

EUROOPA KOHUS

koosseisus: president Lord Mackenzie Stuart, koja esimees O. Due, kohtunikud P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann ja Y. Galmot,

kohtujurist: G. F. Mancini,

kohtusekretär: abiametnik J. A. Pompe,

olles 12. märtsi 1985. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi arvamuse,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

- 1 Euroopa Ühenduste Komisjon esitas 19. jaanuaril 1984. aastal Euroopa Kohtu kantseleisse saabunud hagiavaldusega EMÜ asutamislepingu artikli 169 alusel taotluse tuvastada, et sätestades selle, et ajaleheväljaandjad ei saa kasutada teatavaid maksusoodustusi seoses väljaannetega, mida nad trükkivad teistes liikmesriikides, ei ole Prantsusmaa täitnud oma kohustusi, mis tulenevad EMÜ asutamislepingu artiklist 30.
- 2 Hagiavaldusest selgub, et Prantsuse Code général des impôts' (üldise maksuseaduse) artikli 39a alusel lubatakse teatavaid maksusoodustusi ettevõtjatele, kes avaldavad päevalehti või nädalalehti või üks või kaks korda kuus ilmuvaid ajakirju, mis käsitlevad peamiselt poliitilisi teemasid. Need soodustused seisnevad loas moodustada maksustatava tulu arvelt maksuvaba reserv, et osta ajalehe väljaandmiseks vajalikku vara, või arvata maksustatavast tulust maha sel eesmärgil tehtud kulutused. Selliste reservide suhtes kohaldatavad piirangud ja nende varade määramine, mida võib rahastamiseks kasutada, on igal aastal erinenud.
- 3 Muudatus kehtestati 18. jaanuari 1980. aasta Loi de finances'i (finantsseaduse) nr 80/30 (Journal Officiel de la République Française, 19.01.1980, lk 147) artikliga 80, millega on muudetud Code général des impôts' artikliga 39a sätestatud eeskirju. Vastavalt Loi de finances'i artikli 80 viimasele lõigule ei kohaldata „ajaleheväljaandjate suhtes artikli 39a sätteid väljaannete osas, mida nad trükkivad välismaal”.
- 4 Asudes seisukohale, et see säte on vastuolus EMÜ asutamislepingu artikliga 30, saatis komisjon 29. märtsil 1982 Prantsuse valitsusele vastavalt asutamislepingu artiklile 169 kirja, milles ta palus esitada selle küsimuse kohta märkused. 5. mail 1983 esitas komisjon vastust saamata Prantsuse Vabariigile põhjendatud arvamuse.
- 5 Komisjon leiab, et kõnealune säte võib soodustada seda, et Prantsuse ajaleheväljaandjad sõlmivad lepinguid Prantsuse trükikodadega, mitte teistes liikmesriikides asuvate trükikodadega, et saada eespool kirjeldatud maksusoodustustest suurimat võimalikku kasu. Järelikult tuleb Code général des impôts' artiklis 39a sätestatud eeskirju pidada meetmeks, millel on samaväärne mõju kui EMÜ asutamislepingu artikliga 30 keelatud koguselisel piirangul. Seoses sellega osutab komisjon ka 22. detsembri 1969. aasta direktiivile nr 70/50 (EÜT L 13, 19.1.1970, lk 29), mille artikli 2 lõike 3 punktis k on sätestatud, et koguselise piiranguga samaväärse mõjuga meetmed hõlmavad riiklikke meetmeid, millega „takistatakse eraisikutel osta üksnes importtooteid või soodustatakse, nõutakse või eelistatakse üksnes kodumaiste toodete ostmist”.
- 6 Komisjon lisab, et kõnealune säte on osa maksusoodustustest, mis võivad moodustada abi asutamislepingu artiklite 92–94 tähenduses. Siiski leiab ta, et kui säte on osa abikavast, mis ei ole vajalik eesmärgi saavutamiseks või abikava nõuetekohaseks toimimiseks, ei või artiklitega 92–94 takistada artikli 30 kohaldamist, nagu Euroopa Kohus on sedastanud oma 22. märtsi 1977. aasta otsuses kohtuasjas 74/76 (Iannelli & Volpi v. Meroni, EKL 1977, lk 557).

- 7 Euroopa Kohtus toimuva menetluse jooksul on Prantsuse Vabariik esitanud enda kaitseks kolm argumenti.
- 8 Esiteks väidab ta, et trükkimine on teenus ja seda ei saa pidada tooteks, seega ei kuulu komisjoni kritiseeritav maksusäte asutamislepingu artikli 30 ega direktiivi nr 70/50 kohaldamisalasse. Sellist tegevust võivad hõlmata üksnes asutamislepingu sätted teenuste osutamise vabaduse kohta. Direktiivi nr 70/50 kohaldamise kohta lisab Prantsuse valitsus, et artikli 2 lõike 3 punkti k, mis osutab „eraisikute” ostudele, ei saa kohaldada ajaleheväljaandjate suhtes, sest neid ei saa pidada eraisikutega sarnaseks.
- 9 Teiseks eitab Prantsuse Vabariik seda, et asjaolu, et väljaanne on trükitud Prantsusmaal, mitte mõnes teises liikmesriigis, võib mõjutada võimaliku lugeja valikut. Seega ei ole mõtet komisjoni püüdlustel näidata, et vaidlustatud meede soodustab üksnes kodumaiste toodete ostmist direktiivi nr 70/50 eespool nimetatud artikli tähenduses.
- 10 Lisaks väidab Prantsuse valitsus, et juhul kui Euroopa Kohus peaks otsustama, et kõnealune meede on osa abikavast, ei saa seda eraldada ega lahus hoida kõnealuste maksusätetega ajalehetööstuse heaks kehtestatud abikavast. Kui meede on sellise kava lahutamatu osa, ei saa seda pidada teisejärguliseks aspektiks komisjoni osutatud Euroopa Kohtu otsuse tähenduses ja seega ei saa seda artikli 30 alusel vaidlustada.
- 11 Nende argumentide kohta tuleb esitada järgmised märkused.
- 12 Esiteks ei saa trükkimist kirjeldada teenusena, sest selle otsene tulemus on füüsilise eseme valmistamine, mis iseenesest on liigitatud ühisesse tollitariifistikku (rubriik nr 49.02, pealkiri „Ajalehed, ajakirjad ja perioodikaväljaanded, illustreeritud või illustreerimata”). Igal juhul on asutamislepingu artiklis 60 sätestatud, et „teenustena mõistetakse käesolevas lepingus tavaliselt tasulist tegevust niivõrd, kui võrd see ei ole reguleeritud kaupade, kapitali ja isikute vaba liikumist käsitlevate sätetega”. Kohtuasja tuleb seepärast arutada üksnes artikli 30 põhjal.
- 13 Et otsustada, kas Prantsuse maksualaste õigusnormidega sätestatud meedet võib pidada abikava lahutamatuks osaks, tuleks esiteks märkida, et Euroopa Kohtu esitatud küsimusele antud vastustest on selge, et komisjonile ei ole sellest kavast teatatud. Teiseks tuleks märkida, et nagu on selge mitmetest Euroopa Kohtu kohtuasjadest, ei saa artikleid 92–94 kasutada kaupade vaba liikumist käsitlevate asutamislepingu eeskirjade või diskrimineerivate maksusätete kehtetuks tunnistamise eeskirjade piiramiseks. Vastavalt neile kohtuasjadele on kaupade vaba liikumist, diskrimineerivate maksusätete kehtetuks tunnistamist ja abi käsitlevatel sätetel ühine eesmärk, s.o tagada kaupade vaba liikumine liikmesriikide vahel tavapära konkurentsitingimustes (lisaks komisjoni osutatud 22. märtsi 1977. aasta otsusele vt 13. märtsi 1979. aasta otsust kohtuasjas 91/78: Hansen v. Hauptzollamt Flensburg, EKL 1979, lk 935, 26. juuni 1979. aasta otsust kohtuasjas 177/78: Pigs and Bacon Commission v. McCarren, EKL 1979, lk 2161, ja 24. novembri 1982. aasta otsust kohtuasjas 249/81: komisjon v. Iirimaa, EKL 1982, lk 4005). Üksnes asjaolu, et riiklikku meedet on võimalik määratleda kui abi artikli 92

tähenduses, ei ole piisav põhjus selle vabastamiseks artiklis 30 sätestatud keelust. Abi käsitlevate ühenduse eeskirjadega seotud argumenti, mille Prantsuse Vabariik esitas komisjoni märkustele vastates igal juhul üksnes oletusena, ei saa seega heaks kiita.

- 14 Seoses direktiivis nr 70/50 sätestatud kriteeriumide kohaldamisega tuleb esiteks sedastada, et mõiste „eraisik” artikli 2 lõike 3 punktis k hõlmab iga eraõiguslikku ettevõtjat, seega ei saa ajaleheväljaandjaid selle kohaldamisalast välja jätta.
- 15 Seoses Prantsuse valitsuse argumendiga direktiivi kohta, et Prantsuse ajaleheväljaandjate müüdavate väljaannete päritolu ei saa mõjutada võimaliku lugeja valikut, tuleb märkida, et komisjoni hagiavaldu ei ole seotud üksnes väljaannete lugejatega, vaid ajaleheväljaandjatele kättesaadavate valikutega seoses väljaannete tootmisega. Ei saa vaidlustada, et Code général des impôts’ artiklis 39a sätestatud maksusoodustus soodustab seda, et ettevõtjad lasevad ajalehed trükkida pigem Prantsusmaal kui teises liikmesriigis. Seega võib kõnealust maksusätet direktiivi nr 70/50 artikli 2 lõike 3 punkti k tähenduses pidada ühendusesisese kaubanduse takistuseks, sest sellega eelistatakse riigi territooriumil trükitud väljaandeid.
- 16 Seega ilmneb, et kuna säte soodustab seda, et ajaleheväljaandjad lasevad väljaanded trükkida pigem Prantsusmaal kui teistes liikmesriikides, võib komisjoni kritiseeritav maksusäte piirata sellistes riikides trükitud väljaannete importi ja seda tuleb seepärast pidada artikliga 30 keelatud koguselise piiranguga samaväärseks meetmeks.
- 17 Seepärast tuleb sedastada, et jättes Prantsuse ajaleheväljaandjad ilma teatavatest maksusoodustustest seoses väljaannetega, mida nad trükivad teistes liikmesriikides, ei ole Prantsusmaa täitnud oma kohustusi, mis tulenevad EMÜ asutamislepingu artiklist 30.

Kohtukulud

- 18 Kodukorra artikli 69 lõike 2 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud. Et Prantsuse Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud jätta tema kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS

otsustab:

- 1) **Jättes Prantsuse ajaleheväljaandjad ilma teatavatest maksusoodustustest seoses väljaannetega, mida nad trükivad teistes liikmesriikides, ei ole Prantsusmaa täitnud oma kohustusi, mis tulenevad EMÜ asutamislepingu artiklist 30.**
- 2) **Mõista kohtukulud välja Prantsuse Vabariigilt.**

Mackenzie Stuart

Due

Pescatore

Koopmans

Everling

Bahlmann

Galmot

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 7. mail 1985. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

P. Heim

A. J. Mackenzie Stuart